

การศึกษากระบวนการวางแผนพัฒนาการประถมศึกษาอำเภอ
สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

นายสรนล จานลิบลี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2534

ISBN 974-578-278-5

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

017485 117314489

A STUDY OF THE ELEMENTARY EDUCATION DEVELOPMENT PLANNING PROCESS
AT THE DISTRICT LEVEL UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF SUPHAN BURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION

Mr. Surapol Jansibsee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1991

ISBN 974-578-278-5

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การศึกษากระบวนการวางแผนพัฒนาการประถมศึกษาอำเภอ

สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

โดย

นายสุรพล จานสืบลี

สาขาวิชา

บริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย หนูประเสริฐ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....
.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรานันท์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....
.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อมรรักษ์ ตันติเมธ)

.....
.....อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.อุทัย หนูประเสริฐ)

.....
.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉวีนิภา คุปรัตน์)

สรุปผล งานสืบลิ : การศึกษากระบวนการวางแผนพัฒนาการประถมศึกษาอำเภอ สังเกต
สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี (A STUDY OF THE ELEMENTARY EDUCATION
DEVELOPMENT PLANNING PROCESS AT THE DISTRICT LEVEL UNDER THE JURISDIC-
TION OF THE OFFICE OF SUPHAN BURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION)
อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.อุทัย บุญประเสริฐ. 399 หน้า, ISBN 974-578-278-5

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน
10 อำเภอ ซึ่งสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี

ด้านการเตรียมการพบว่า ในการจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนนั้น มีการแต่งตั้งโดยออกคำสั่ง
และแต่งตั้งโดยการเสนอชื่อให้ หน.ปอ. รับทราบ การให้ความรู้เรื่องแผนนั้นส่วนใหญ่เป็นการชี้แจงถึง
ขั้นตอนการปฏิบัติงาน สำหรับข้อมูลที่ใช้ในการวางแผนนั้น ได้ใช้ข้อมูล 10 มิ.ย. การกำหนดการปฏิบัติ
งานนั้น ส่วนใหญ่ใช้วิธีแจ้งให้ทราบช่วงเวลาการปฏิบัติงานอย่างกว้าง ๆ ส่วนเรื่องการจัดสรรงบประมาณ
สนับสนุนการจัดทำแผนได้จากงบประมาณค่าวัสดุในส่วนของงานบริหารงานสำนักงานและในการเตรียมการ
อื่น ๆ นั้น จะเป็นการเตรียมในด้านการผลิตเอกสารเกี่ยวกับการเตรียมสถานที่ปฏิบัติงาน เตรียมวัสดุ
อุปกรณ์

ด้านการจัดทำแผนพบว่า ศึกษาวิเคราะห์อำเภอเป็นฝ่ายศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา โดยกำหนด
ปัญหาตามภารกิจของ สปอ. ในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย นั้น กำหนดโดย
เลขาฯ คณะทำงานส่วนใหญ่กำหนดตามแนวทางของ สปจ. ส่วนการกำหนดโครงการคณะทำงานเป็น
ผู้กำหนด แผนงานนั้น เลขาฯ คณะทำงานกำหนดตามแผนงานการจัดสรรงบประมาณ ซึ่งเจ้าหน้าที่ในงาน
ต่าง ๆ ของ สปอ. เป็นผู้จัดทำรายละเอียดโครงการและกำหนดเงินงบประมาณของโครงการ เลขาฯ
คณะทำงานเป็นผู้จัดโครงการเข้าแผนงาน สำหรับการจัดทำแผนควบคุมติดตามและประเมินผลนั้นจัดใน
รูปแผนภูมิกำกับงานและการประเมินโครงการ ในการอนุมัติแผนส่วนใหญ่เสนอ กปอ. พิจารณาอนุมัติ

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

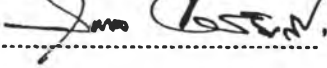
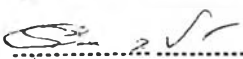
ลายมือชื่อนิติ .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 2/1

SURAPOL JANSIBSEE : A STUDY OF ELEMENTARY EDUCATION DEVELOPMENT
PLANNING PROCESS AT THE DISTRICT LEVEL UNDER THE JURISDICTION OF
THE OFFICE OF SUPHAN BURI PROVINCIAL PRIMARY EDUCATION. THESIS
ADVISOR : ASSO.PROF. UTHAI BOONPRASERT, Ph.D. 399 PP.
ISBN 974-578-278-5

This research was designed to investigate the planning process at the district level of the elementary education office in Suphan buri province. It was found that the prepare stage covered arrangement of the working group for planning, distribution of the planning requirements, preparation of the planning data and information. Scheduling the planning activities, and the arrangement of budget support for planning.

Plan formulation started with the situation studies, then followed by policy formation, objective and target setting. Project concepts were made and distributed to various personnel in each relevant division of the office to fill up the project detail; All projects, when completed, were forwarded to the secretary of the planning committee for reassessment before submitting to the District Elementary Education Board to get final approval.

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงไปได้ด้วยดีด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ รองศาสตราจารย์ ดร.อภัย บุญประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งท่านได้ให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการวิจัยมาด้วยดีตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอบางซ้าย อยุธยา และคณะ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอแสวงหา อ่างทอง และคณะ ที่ได้กรุณาให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกอนุญาตให้ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือไปทดลองใช้ ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี ที่ได้กรุณาออกหนังสือแจ้งและขอความร่วมมือการวิจัยไปยังผู้ที่ เป็นประชากรการวิจัย ขอขอบพระคุณ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอทุกอำเภอสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุพรรณบุรี รวมทั้ง เจ้าหน้าที่งานนิเทศการศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่ได้ให้ความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์และให้ข้อมูลต่าง ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบคุณ คุณอารมณี วงศ์บัณฑิต คุณศิลาปิ่นรัตน์ รื่นแรงค์ คุณมนัส รอคักศนา คุณชาติ กลางโฉม คุณสมชาย กล่อมอำภา คุณไพฑูรย์ สุขสุนันต์ คณะครูโรงเรียนวัดคอนยอก และทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวชื่อนามไว้ ณ ที่นี้ที่ได้อำนวยความสะดวกในการจัดทำวิทยานิพนธ์ และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายนี้ขอขอบคุณ คุณกาญจนา จานลิบสี เด็กชายนวศาสตร์ จานลิบสี ซึ่งให้กำลังใจและช่วยเหลือผู้วิจัยตลอดมา สำหรับคุณค่าและประโยชน์แห่งงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยขอมอบแด่คุณพ่อวัน จานลิบสี และคุณแม่ตา จานลิบสี บุพการีของผู้วิจัย

สรพล จานลิบสี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญแผนภูมิ/ตาราง.....	ญ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
ประโยชน์ของการวิจัย.....	4
นิยามคำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย.....	4
วิธีดำเนินงานการวิจัย.....	5
แหล่งข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	6
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์.....	6
การเสนอรายงานวิจัย.....	7
2 การศึกษาวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ระบบบริหารและการวางแผนการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	8
โครงสร้างระบบบริหารการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	8
ระบบการวางแผนการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	11
ระบบบริหารและการวางแผนการประถมศึกษาจังหวัด.....	14
โครงสร้างระบบบริหารการประถมศึกษาจังหวัด.....	14
ระบบการวางแผนการประถมศึกษาจังหวัด.....	15
ระบบบริหารและการวางแผนการประถมศึกษาอำเภอ.....	16
โครงสร้างระบบบริหารการประถมศึกษาอำเภอ.....	17

ระบบการวางแผนการประถมศึกษาอำเภอ.....	19
กระบวนการวางแผน.....	27
ขั้นเตรียมการ.....	27
ขั้นจัดทำแผน.....	28
ขั้นลงมือปฏิบัติตามแผน.....	30
ขั้นติดตามและประเมินผล.....	31
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวางแผนพัฒนาการประถมศึกษาอำเภอ.....	31
3 วิธีดำเนินงานการวิจัย.....	37
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	37
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	37
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	38
แหล่งข้อมูลเพื่อการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์.....	40
4 รายงานผลการศึกษาเป็นรายกรณีศึกษา.....	42
กรณีที่ 1 อำเภอบางปลาม้า.....	42
กรณีที่ 2 อำเภอสามชุก.....	64
กรณีที่ 3 อำเภอด่านช้าง.....	88
กรณีที่ 4 อำเภอดอนเจดีย์.....	104
กรณีที่ 5 อำเภอเมืองสุพรรณบุรี.....	122
กรณีที่ 6 อำเภอหนองหญ้าไซ.....	140
กรณีที่ 7 อำเภอเดิมบางนางบวช.....	162
กรณีที่ 8 อำเภอศรีประจันต์.....	179
กรณีที่ 9 อำเภอสองพี่น้อง.....	201
กรณีที่ 10 อำเภออู่ทอง.....	218
สรุปภาพรวมการจัดทำแผนระดับอำเภอของจังหวัดสุพรรณบุรี.....	235

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	245
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	245
สรุปผลการวิจัย.....	245
อภิปรายผล.....	251
ข้อเสนอแนะ.....	256
ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้	256
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย.....	257
รายการอ้างอิง.....	258
ภาคผนวก.....	260
ก. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	261
ข. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	264
ค. เอกสารของ สปจ.สุพรรณบุรี.....	285
ง. เอกสารของ สปอ.บางปลาม้า.....	304
จ. เอกสารของ สปอ.สามชุก.....	320
ฉ. เอกสารของ สปอ.ด่านช้าง.....	338
ช. เอกสารของ สปอ.คอนเจคดีย์.....	344
ซ. เอกสารของ สปอ.เมืองสุพรรณบุรี.....	352
ฅ. เอกสารของ สปอ.หนองหญ้าไซ.....	360
ญ. เอกสารของ สปอ.เดิมบางนางบวช.....	368
ฎ. เอกสารของ สปอ.ศรีประจันต์.....	379
ฏ. เอกสารของ สปอ.สองพี่น้อง.....	388
ฐ. เอกสารของ สปอ.อู่ทอง.....	394
ประวัติผู้เขียน.....	399

สารบัญแผนภูมิ/ตาราง

แผนภูมิที่		หน้า
1	แสดงโครงสร้างระบบบริหารการประถมศึกษาแห่งชาติ.....	9
2	แสดงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานคณะกรรมการ การประถมศึกษาแห่งชาติ.....	11
3	แสดงระบบการวางแผนเพื่อพัฒนาการประถมศึกษา.....	12
4	แสดงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด.....	15
5	แสดงระบบแผนพัฒนาการประถมศึกษาจังหวัด.....	16
6	แสดงโครงสร้างการบริหารงานของสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ.....	18
7	แสดงรูปแบบการจัดทำร่างนโยบายการประถมศึกษาอำเภอระยะ 5 ปี.....	21
8	แสดงรูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาการประถมศึกษาอำเภอ.....	22
9	แสดงรูปแบบการจัดทำนโยบายและแผนพัฒนาการประถมศึกษาอำเภอประจำปี.	24
10	แสดงรูปแบบการจัดทำแผนปฏิบัติการประถมศึกษาอำเภอประจำปี	26
ตารางที่		หน้า
1	ตารางการจัดทำร่างนโยบาย.....	25
2	ตารางแสดงรายชื่อแผนและประเด็นการวิเคราะห์.....	38
3	ตารางการจัดทำแผนของแต่ละสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอของ สพจ. สุพรรณบุรี.....	41
4	ตารางสรุปแสดงรายละเอียดการศึกษากระบวนการวางแผนพัฒนาระยะ 5 ปี.	235
5	ตารางสรุปแสดงรายละเอียดการศึกษากระบวนการวางแผนพัฒนาประจำปี...	238
6	ตารางสรุปแสดงรายละเอียดการศึกษากระบวนการวางแผนปฏิบัติการประจำปี	241